

Warszawa, 13 września 2022 r.

Stanowisko

Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 13 września 2022 r. w sprawie decyzji o rezygnacji z rozpowszechniania programów radiowych w paśmie FM i wyznaczenia terminu wyłączenia radiowej emisji analogowej

KRRiT, w podsumowaniu dotychczasowych prac zmierzających do wdrożenia w Polsce radiofonii cyfrowej w standardzie DAB+, stwierdza, że dla umożliwienia dalszego rozwoju rynku radiowego należy podjąć następujące decyzje i działania:

- **uznanie konieczności wdrożenia DAB+ w miejsce nadawania analogowego z wyłączeniem programów radiowych o zasięgu lokalnym**

Radio jest powszechnie dostępną, bezpłatną usługą publiczną. Jego popularność, mimo wzrastającej konkurencji usług dźwiękowych online, jest nadal bardzo wysoka. Według badań Krajowego Instytutu Mediów¹ ponad 80% populacji w Polsce słucha radia codziennie. Radio pozostaje jednak jedyną usługą analogową w całkowicie cyfrowym środowisku dostępu do elektronicznych usług medialnych.

Cyfrowe radio DAB+ zostało uznane w większości krajów europejskich za jedyny standard mogący z powodzeniem zastąpić naziemną radiofonię analogową FM i spełniający kryteria nowoczesności. Zasoby częstotliwości w paśmie FM są wyczerpane, wiele programów analogowych nie jest dostępnych dla ogółu odbiorców ze względu na te ograniczenia. W interesie odbiorców jest uzyskanie możliwości dostępu do jak najszerszej i urozmaiconej oferty programowej radiofonii w Polsce. Techniczne walory standardu DAB+ pozwalają na rozpowszechnianie programu w wysokiej jakości dźwięku, bez zakłóceń, także w ruchu przy dużych prędkościach. Obsługa radiodiodników jest prosta i pozwala na wykorzystanie ich do celów multimedialnych. Zastosowanie DAB+ pozwala na radykalne ograniczenie kosztów emisji sygnału i kosztów zużycia energii elektrycznej.

Nadawcy programów lokalnych powinni samodzielnie podejmować decyzje o zmianie standardu rozpowszechniania z analogowego na cyfrowy. Wdrożenie DAB+ nie wymaga wyłączenia pasma UKF FM. Ze względu na lokalny charakter tych programów zwiększenie zasięgów technicznych nie jest niezbędne z perspektywy odbiorców. W tych przypadkach jednak, gdy nadawcy lokalni uznają, że zastosowanie DAB+ pozwoli im na rozwój działalności, powinni mieć zapewnioną konwersję sygnału (o ile będzie to możliwe, biorąc pod uwagę optymalizację wykorzystania zasobów częstotliwości cyfrowych).

¹ Raport KIM "Badania konsumpcji treści audio – charakterystyka słuchania radia." 16 maja 2022 r.

- **ustalenie kryteriów odpowiedniego progu słuchalności programów radiowych w nowym standardzie, zasięgu technicznego sygnału oraz odpowiedniego nasycenia odbiornikami radiowymi wyposażonymi w możliwości odbioru DAB+**

Większość krajów europejskich uzależnia termin wyłączenia emisji analogowej od osiągnięcia sytuacji, w której więcej niż połowa słuchaczy korzysta z radia cyfrowego oraz do zbliżenia zasięgu cyfrowego do zasięgu sieci analogowych. Zdaniem KRRiT Polska powinna przyjąć podobne kryteria np.:

- minimum 90% populacji kraju dla ogólnopolskich programów radia publicznego,
 - minimum 80% populacji kraju dla ogólnopolskich programów nadawców niepublicznych
 - minimum 50% słuchalności za pomocą radia cyfrowego
- **ustalenie długości trwania okresu przejściowego, w którym programy radiowe będą dostępne równocześnie w sposób analogowy i cyfrowy - tzw. simulcast'u**

Ze względu na konieczność uzupełnienia infrastruktury po stronie nadawców i operatorów oraz zapewnienia słuchaczom możliwości odbioru radia w nowym standardzie, niezbędne jest ustalenie okresu równoległej emisji w obu standardach. Okres ten powinien być na tyle długi, aby zapewnić nadawcom czas na dostosowanie się do nowego standardu i na tyle krótki, by obciążenie finansowe wynikające z konieczności podwójnej emisji nie trwało zbyt długo. Konieczność prowadzenia emisji w dwóch standardach jest dla nadawców poważnym obciążeniem finansowym i stanowi główną przyczynę niechęci do uruchamiania nadawania w sieci cyfrowej. Emisja w obu standardach musi być bowiem w pierwszym okresie finansowana z przychodów reklamowych uzyskiwanych dzięki emisji analogowej.

Okres simulcast'u powinien także zostać wykorzystany na kampanie promocyjne, finansowane ze środków publicznych oraz organizowane przez nadawców w celu zapoznania odbiorców z potrzebą wymiany lub dostosowania odbiorników radiowych do DAB+ oraz z zaletami nowego systemu.

Ważnym elementem przygotowania do wyłączenia emisji analogowej programów obecnych w DAB+ jest także nałożenie, w okresie simulcast'u, na sprzedawców sprzętu radiowego obowiązku informowania konsumentów o warunkach technicznych odbiorników radiowych pod kątem ich zdolności do odbioru sygnału cyfrowego.

Ustalenie długości okresu simulcast'u było niejednokrotnie postulowane przez nadawców i operatorów w konsultacjach prowadzonych przez KRRiT, dotyczących przyszłości radiofonii cyfrowej w Polsce.

- **określenie daty wyłączenia emisji analogowej FM w powiązaniu ze spełnieniem wspomnianych powyżej kryteriów**

Wyznaczenie konkretnej daty, kiedy zakończy się emisja w paśmie UKF FM programów radiowych dostępnych cyfrowo, jest konieczne ze względu na przygotowanie się odbiorców na zmianę standardu nadawania, co może oznaczać w większości gospodarstw domowych potrzebę zakupu nowego odbiornika. Sytuacja ta będzie dotyczyć również odbiorników samochodowych, choć w tym przypadku możliwe będzie wyposażenie odbiornika analogowego w samochodzie wyprodukowanym przed 2022 rokiem w przystawkę do odbioru radia cyfrowego.

Argumentem do podjęcia decyzji o wyłączeniu UKF FM będzie stale wzrastająca, od początku tego roku, liczba wszystkich zakupionych urządzeń służących do odbioru sygnału radiowego w samochodach, które zgodnie z decyzją Unii Europejskiej muszą być przystosowane do odbioru sygnału w standardzie DAB+.

Decyzja dotycząca terminu wyłączenia emisji analogowej FM powinna zostać podjęta w momencie, gdy będzie można biorąc pod uwagę postęp w osiąganiu założonych celów, na podstawie tempa rozwoju DAB+ przyjąć, że konwersja sygnału nie spowoduje utraty możliwości odbioru programów radiowych.

Biorąc pod uwagę fakt, że:

- odbiorcy w różnych rejonach kraju Polsce mają ograniczony dostęp do wielu programów radiowych,
- standard DAB+ od strony technicznej został sprawdzony i zostały potwierdzone jego walory,
- już obecnie, przy braku działań promocyjnych oraz informacji publicznych o wdrożeniu DAB+, w ofercie sprzedawców sprzętu radiowego znajduje się szeroka oferta radiodbiorników wyposażonych w możliwość odbioru sygnału cyfrowego oraz różnego rodzaju urządzeń, których zastosowanie pozwala na odbiór programów radiowych rozpowszechnianych w nowym systemie za pomocą tradycyjnych odbiorników stacjonarnych i samochodowych w dostępnych cenach,

KRRiT uznaje za zasadne pilne podjęcie działań zmierzających do wyłączenia emisji analogowej FM w terminie do 31 grudnia 2026 r., jednak nie później niż do 31 grudnia 2030 r.

- **przyjęcie rządowego Planu działań dotyczących rozwoju radiofonii cyfrowej w Polsce we współpracy z regulatorami, nadawcami, operatorami, producentami sprzętu radiowego oraz przedsiębiorcami oferującymi ich sprzedaż**
- **opracowanie projektu ustawy o wdrożeniu radiofonii cyfrowej w Polsce, jak to miało miejsce w przypadku cyfryzacji telewizji naziemnej.**

Przewodniczący KRRiT
Witold Kołodziejski
/dokument podpisany elektronicznie/